

Ariadné fonala kiállításunk következő állomása

EGER

2010. november 30. kedd, 8.00

Andrássy György Közgazdasági Szakközépiskola, Klapka György u. 7.

Ahogy Ariadné fonala vezeti Thészeuszt a labirintusban, a közgazdaságtan utat mutat a gazdaság, a filozófia pedig a lélek útvesztőiben. November 30-tól december 12-ig az Andrássy György Közgazdasági Szakközépiskolába költözik Platón, Konfuciusz, Giordano Bruno és H. P. Blavatsky.

A belépés díjtalan.

Berzsián és Dideki

BUDAPEST

2010. december 12. vasárnap, 10.00

az Új Akropolisz Központja, Budapest, Rigó u. 6-8.

Gyermekelőadás

Berzsián, a költő szakítani akar az emberiséggel, mert az emberek lopnak, csalnak, hazudnak, vizezik a bort, klórozzák a vizet. Hogy ez mégsem sikerül neki, abban szerepet játszik az aranykezü Sróf mester, Violin, a fülrepezető zenész és Zsebenciek lánya, Klopédia, akik a legnagyobb bajban sem hagyják magára a csalódott költőt. Lázár Ervin történetei igazi felüdülést jelentenek nemcsak a gyerekeknek, de a felnőtteknek is.

Előadásunkat 6-12 éves korig ajánljuk.

Belépődíj: 800 Ft,
nagycsaládosoknak: 500 Ft.

„A tökéletes erény önmagunktól függ.”

Konfuciusz bölcsessége

A 2009-ben készült kínai Konfuciusz-film az európai nézők számára egyfajta „egzotikumot” képvisel, hiszen a konfucianizmust általában jellemzően kínainak, tőlünk távolinak, kifejezetten a keleti gondolkodáshoz kapcsolódónak tekintjük. Valóban különleges dolog, hogy államvallássá tették ezt a gyakorlati filozófiai tant, amely aztán több mint kétezer éven keresztül meghatározta Kína életét, ünnepeit és mindennapjait, a sajtóhírek szerint pedig ma újra egyre népszerűbbé válik. Ha azonban magukat az aforizmaszerűen tömör tanításokat tanulmányozzuk, megbizonyosodhatunk arról, hogy nem is olyan elérhetetlen és idegen, amit Kung mester megfogalmazott.

Amikor egyszer megkérdezte valaki a mestert arról, hogy miként szolgálhatja legmértőbben az isteneket, ezt válaszolta: *„Mielőtt az isteneket szolgálnád, szolgálj először embertársaidat, változtasd őket nemesekké, bátrakká, becsületesekké, igazságosakká s erényesekké; és ha ez sikerül, csak akkor fordulj az istenek felé!”* A konfuciuszi tanokat a kiüresedett formák elutasítása és egyfajta – a sztoikusokhoz hasonlítható – józan, gyakorlatias erkölcs jellemzi. Mit ér az imádkozás és az égiek emlegetése, ha közben önös és közönséges életet él az ember? Ne szavakkal, hanem tettekkel imádkozunk – tanította.

Konfuciusz példaként tekintett a saját korát megelőzően, több száz éve élt legendás dinasztiaik, például a Csou-kung-, Hia- és a Sang-Jin-

dinasztia nagy bölcseire, uralkodóira és tanítóira. Ők mutatták meg, hogy mit jelent *csün-cének*, azaz nemes embernek lenni, akit az igazságosság vezérel, ellentétben a vágyaik, tévelygéseik irányította közönséges emberekkel. Nem arról van szó, hogy nemesekre és közönségesekre kelletne felosztanunk az emberiséget. Nem predesztinált szerepek ezek, hanem minden emberben ott van ez a kettősség. Konfuciusz arra tanít, hogy ne a bennünk levő közönségest válasszuk, hanem neveljük magunkat csün-cévé. *„Az emberek tudják, hogyan kell egy fát megfelelően gondozniuk ahhoz, hogy éljen és növekedjen. Ami azonban önmagukat illeti, nem tudják, hogyan gondozzák megfelelően. Talán kevésbé szeretik magukat, mint egy fát?”* A csün-ce „gondozza”, formálja magát: törekszik hibáinak folyamatos javítására, önmagával mindig szigorúbb, mint

A mesék tanításai

SZÉKESFEHÉRVÁR

2010. december 12. vasárnap, 18.00
Ribillió Kávézó és Söröző, Rózsa utca 1.

Kávéházi beszélgetés

Vannak különleges mesék, amelyeket varázsmeséknek hívunk. Ezekben a hős legyőzi a sárkányt, kiszabadítja a királylányt, majd ő lesz a király, és párjával boldogan élnek, amíg meg nem halnak. De ezek a mesék mégsem hőskről, sárkányokról, királylányokról szólnak, hanem rólunk, hallgatókról.

Mi bennünk az a szépséges kincs, amiért az életünket is kockára tesszük? Mi bennünk az a sötétség, amellyel szembe szállni csak hősként lehet? Mikor válunk méltóvá és alkalmassá, hogy belső birodalmunk uralkodói legyünk?

„A sok évszázados – ha nem évezredes – szájhagyomány a meséket addig finomította, míg egyaránt alkalmassá váltak nyilvánvaló és rejtett jelentések közlésére: egyszerre tudtak szólni az emberi személység különféle belső rétegeihez, és éppúgy beférkőztek a pallérozatlan gyermeki észjárásba, mint a felnőtt árnyalt gondolkodásába.”

(Bruno Bettelheim)

Témáink:

- Miért fontosak a varázsmesék?
- Milyen a jó mese?
- Mikor mondtak varázsmeséket?
- A szereplők szimbolikája
- A hős

A belépés díjtalan.

Filozófia mint életforma

„Mosolyogni tessék! Persze nem szüntelenül, nem reggeltől estig, de bujkáljon bennünk a mosoly – minden eshetőségre készen –, hogy bármikor felragyoghasson. Mert a mosoly, meggyőződésem szerint, mindig egy kis fényt hoz az életünkbe, meg a máséba is. Kicsike fényt, de sok kicsi, mint tudjuk, sokra megy.”

(Janikovszky Éva)

Kedves Olvasóink!
Derűs, békés ünnepeket és boldog új évet kívánunk!

másokkal, hű marad elveihez és önmagához akkor is, ha a megélhetése vagy az élete veszélybe kerül. És mindenekelőtt szerény, mentes a közönséges emberre jellemző álszenteskedéstől és gógtól. „A bölcs a követelményeket magával szemben támasztja, a közönséges ember mással szemben.”

Ahogy arra az i. e. 551-ben született bölcs élete jó példa, a nemes ember szüntelenül tanul. Konfuciusz szegénységben töltötte gyermekkorát, de ilyen körülmények között is megmutatkozott éles esze, kitarása és hogy mennyire szeretett tanulni. Tizenöt éves korától kezdve szorgalmasan tanulmányozta a klasszikus irodalmat, a hagyományokat és a zenét. Húszas éveiben elmélyült történelmi, politikai és erkölcsfilozófiai tanulmányaiiban. Éber intelligenciája olvasásra készítette, és – ami még fontosabb – lehetővé tette, hogy befogadja az akkoriban klasszikusnak számító könyvek tanait. Ezért mondhatták róla később, hogy nem voltak mesterei, csak tanítványai.

A valódi bölcsekre és a filozófusokra sohasem volt jellemző a világtól való elvonulás. Igen messze állt Konfuciusztól is az, hogy a csendes elmélkedést értse a bölcsességen. Fiatal korától kezdve folyamatosan hivatalokat vállalt, számtalan utazás után pedig, élete derekán úgy döntött, hogy egy olyan jellegű iskolát alapít, amelyet ma platonikus iskolának nevezhetnénk, ahol a tanítványok számától függetlenül mindenki egyéni segítséget kap belső fejlődéséhez. A hagyomány szerint mintegy háromezer tanítványa volt, ők jegyezték le tanításait is. Az ember formálásának eszköze volt ezekben az iskolákban az is, hogy a tanítványok a kor műveltségéhez tartozó gyakorlati tevékenységekkel, például az úgynevezett hat művészettel (szertartások, zene, íjászat, kocsihajtás, írás, számtan) is foglalkoztak, amelyek nélkülözhetetlenek voltak bármely hivatali tisztség vagy közfunkció betöltéséhez – hiszen a nemes ember kötelessége, hogy felhasználja tudását a köz javára.

Konfuciusz úgy keresi a politikai harmóniát, hogy mindenekelőtt megkísérli megteremteni az emberek belső, erkölcsi harmóniáját. A politika és az etika közti különbség feloldása vált tanításának legfőbb jellemzőjévé: a kettőt egymás elválaszthatatlan kiegészítőjeként fogta fel, hiszen „a politikai rend az etikai rend gyümölcse”. A politika – Platón, Püthagorasz és más nagy filozófusok elképzeléséhez hasonlóan – a nép vezetésének, nevelésének és harmonizálásának tudománya és művészete. A helyes irányítás nem csupán vonszolja a társadalmat, hanem felemeli az embereket az érzelmi, mentális és szellemi természetű csúcsokig.

Az i. e. 6. és 5. század különleges időszak volt az emberiség történetében, amikor egymással párhuzamos időben élő és tanító mesterek mutatták az utat a bölcsesség keresőinek: nyugaton Püthagorasz, keleten Buddha, Lao-ce és Konfuciusz. A részletekben számos különbséget találhatunk, de sokkal jobban látható a tanításaikat átható azonosság: más-más nyelven ugyan, de az ember és társadalom erkölcsi emeléséről beszéltek, és nem „rendszer-váltásokban” gondolkodtak. Nem a „rendszert” akarták átformálni, hanem az egyes embert, hiszen csak így tud fejlődni a közösség. Az egyes ember fejlődése pedig – és ez sem jellegzetesen kínai vagy a keleti gondolkodáshoz kapcsolódó gondolat – legfőképpen a saját törekvésén múlik. „A tökéletes erény önmagunktól függ, hogy is függne másoktól?”

Ariadné fonala című kiállításunk nyomán összeállította: Takács Mária

Az örök kereső

Nem beszélhetünk filozófiáról anélkül, hogy ne beszéljünk a filozófusról; nem beszélhetünk az ideák világáról anélkül, hogy ne beszéljünk arról az emberről, aki képes átültetni a gyakorlatba ezeket az ideákat. Ha ez alapján ki szeretnénk emelni a filozófus, a bölcsességet szerető ember egyik legfontosabb jellemzőjét, akkor örök keresőnek nevezhetnénk. Olyan kutató embernek, aki csak akkor hagy fel a kereséssel, amikor végül eljut a bölcsességhez. Bár nem tudni, ezután nem kezd-e nyomban olyasvalaminek a keresésébe, amit ma még nem érthetünk és nem érhetünk el.

A filozófus különleges nyomokat követve bejárja az élet erdőit, mezőit, hegyeit és folyóit, mint egy jó vadászkutya. Keresi a valódi tudást mindenről, ami létezik. Keresi önmagát. Keresi az Igazságot. Egyszerűen: az egyetemes forrást, Istent kutatja.

De miért annyira hosszú és küzdelmes az útja? Lehetséges, hogy nem létezik Igazság a világunkban? Itt nem is lehet Istent meglelni? Előbb tényleg át kell küzdeni magunkat ezen a végtelen sivatagon – a mindennapi dolgainkon, történelmi korunkon, élethelyzeteinken –, hogy túljutva a határokon, megtaláljuk, amit keresünk? Nem biztos.

Hisszük, hogy Isten és az Igazság benne rejlik világunkban, körülményeinkben, nehézségeinkben és győzelmeinkben. De vastag sárréteg borítja őket. Torzképek rejtik el a valóságot, olyannyira, hogy sokszor hazugság bitorolja az Igazság helyét, és úgy tűnik, mintha senki sem tudná leleplezni. Az ember természetes késztetései helyén pedig belső üresség és hitetlenség trónol.

A kereső filozófus képes arra, hogy itt és most, hibák és tudatlanság közepette, a sötétség és a csapdák ellenére is megtalálja azokat a rejtett igazságokat, amelyek csak a bátrak nekibuzdulására várnak, hogy teljes fényükben felragyoghassanak.

Keresni kell tehát, fáradhatatlanul keresni, és még a legkisebb lehetőséget is meg kell ragadnunk, hogy felfedezzük a fényt a homályban, egy cseppnyi boldogságot a szerencsétlenség idején, egy szikrányi Igazságot az úttalanság közepette.

A cél a fontos, és ahhoz, hogy eljuthassunk hozzá, az érzékelésünk és intelligenciánk biztos útmutatóira kell hagyatkoznunk. Filozófus az, aki tudja, mit keres és azt is, hogy hogyan keresse.

Delia Steinberg Guzmán

Az Új Akropolisz nemzetközi elnöke

Ajánljuk

Pörgezd meg az erénykereket!

A Sziget vagy a Volt Fesztiválról sokan ismerik az Új Akropolisz különleges erénykerékét, szerencsére azonban az év egyetlen napján sem kell nélkülöznünk a pörgetést és vele a lehetőséget egy-egy erény gyakorlására. Az Új Akropolisz oldalán, és már a facebookon is (ahol 100 ezernél is jóval többször perdítették meg az egérrel) megtalálható a kerék. Bár jó lenne egyszerre sok-sok jó tulajdonságot fejleszteni magunkban, mégis érdemes megfogadni Seneca tanácsát: „*egyét válassz ki magadnak, amit aznap megemészthetsz. Így teszek magam is: mindabból, amit olvastam, csak egyvalamit jegyzek meg erősen*”. A kapott erény megértésében, és mindeneke előtt gyakorlásában, sokat segíthetnek a nagy gondolkodóktól származó idézetek. Tehát pörgezz bátran, és már tudni is fogod, mi jót forgathatsz aznap a fejedben...

Szophia Filmklub Kuroszava Akira: A testőr

PÉCS

2010. december 12. vasárnap, 17.00
Cooltourcafé, Király u. 26., tetőtér

A 100 éve született Kuroszava Akira 50-60-as években készült fekete-fehér szamurájfilmjei valamennyi filmbarát előtt ismeretesek, hiszen a rendező egyedülálló módon tudta bennük ötvözni az akciójeleneteket, a drámai feszültséget és a humort.

A filmklubunkban december 12-én megtekinthető film egy rónin (kóbor szamuráj) történetét meséli el, aki egy faluba keveredve azt tapasztalja, hogy két érdekcsoport vív harcot egymással, állandó gondot okozva ezzel a helyieknek. Szandzsúró igyekszik felvenni a harcot a zaklatókkal... A film megtekintése után beszélgetés kezdődik Kuroszava Akira legendássá vált alkotásáról.

Belépődíj: egy tea, kávé vagy üdítő fogyasztása a helyszínen.

Filozófiai bevezető kurzus

Filozófiai és önismereti tanfolyam pszichológiai gyakorlatokkal a mindennapokra

BUDAPEST

2011. február 2. szerda, 18.30
További időpontok: február 9. 16.
Az Új Akropolisz Központja, Rígó u. 6-8.

A tíz alkalom hétről hétre egymásra épülő témákból áll. A szervesen összefüggő témakörök feldolgozása, elmélyítése ezen a kurzuson folyamatos részvételt igényel a hallgatóságtól.

A filozófia mint életforma

- **Etika**
Az ember mint mikrokozmosz: részeink és működésünk
Ok-okozati törvényszerűség a kozmoszban és az életünkben: a karma tana
A reinkarnációról Keleten és Nyugaton
Mi az emberhez méltó boldogság?
Mire tanít a szenvedés?

- **Filozófiai politika**
„Ember embernek farkasa”?
A totalitarizmus és az együttélési nehézségek
A különbözőség gazdagít – az igazságosság a görögöknél és az egyiptomi gyakorlatban
Megvalósítható-e az ideális állam? – Konfuciusz és Platón elvei nyomán
Az oktatás és nevelés fontossága a társadalmi értékek megőrzésében

- **Történefilozófia**
A történelem logikája
Idő és történelemen túl: a mítosz ereje
Az örök visszatérés mítosza, az idő ciklikus felfogása
Korunk válsága – új középkor

- **Pszichológiai gyakorlatok**
A kurzust a test, az energia, az érzelmek és a gondolatvilág megismerését elősegítő gyakorlatok egészítik ki.

Belépődíj: havonta 3500 Ft, diákoknak 3000 Ft. Az első alkalom díjtalan.

Azt mondták... a lélekről

„Az ember lelke valamely része vagy képe a mindenség lelkének. Olyan arányok és számok alapján épül fel, mint a mindenség lelke.”

(Plutarkhosz)

„Keressük meg, mi az, amit nem kerít napról napra jobban hatalmába valami ellenállhatatlan erő. Hogy mi az? A lélek, de az egyenes, a jó, a nagy lélek. Mi másnak neveznéd, mint az emberi testben vendégeskedő istennek?”

(Lucius Annaeus Seneca)

„Nincs számalmasabb annál az embernél, aki mindent sorban körülvizsgál, a »föld gyomrának« – mint

mondják – titkait akarja feltárni, embertársa lelkevilágába próbál találgatással behatolni, s nem veszi észre, hogy elég, ha a benne lakó géniust figyelni, s azt tiszteli őszintén.”

(Marcus Aurelius)

„Az emberek megmossák az arcukat, kezüket, de vajon hányan vannak, akik mindennap megmossák a lelküket is?”

(Gárdonyi Géza)

„Az önmegismerés, önmagunk jobbitása és a növekedés megnyitják a kaput a valódi önazonosságunk felé. Így lelünk rá saját lényegünkre.”

(Delia Steinberg Guzmán)

„Az erős lélek, ha nagy cél van előtte, megacélosítja a gyöngé testet.”

(Mark Twain)

„Az emberhez az illik, hogy jobban törődjék lelkével, mint testével; mert a lélek tökéletessége a porsátor gyarlóságán segíthet, ám a sátor ereje – értelem híján – a lelket semmivel sem teszi különbbé.”

(Démokritosz)

„Hogyan lehetne azt képzelni, hogy a lélek, ez a fönséges, megfoghatatlan valami, ne legyen különválasztható a testtől, és megszűnjön nyomtalanul, mint a kihűlt fazék párája.”

(Mikszáth Kálmán)

A HÓNAP REJTÉLYE

Decemberi kvízfeladványunk:

1. Melyik állítás igaz? A filozófus szerint...

- az igazságot csak a művész ismerheti fel egy ihletett pillanatban.
- az igazság letéteményesei a tudósok, mert egyedül a tudomány képes objektivitásra.
- az igazságot a papság dolga hirdetni, mert ők állnak kapcsolatban Istennel.
- a művészet, a tudomány és a vallás ugyanannak az igazságnak más-más oldalát képesek megragadni, ezért mindháromat érdemes kutatni.

2. Szerinted melyik állítás helyes?

- Az ember uralma alá hajtotta a természetet, ezért rendelkezhet annak javai fölött.
- Az ember a természet része, ezért nem szabad húst ennie, fából építkeznie, egyáltalán bármit elhasználnia.
- Az ember a természet része. A természet törvényei, mint például a ciklusok örök váltakozása, a mi életünkben is megmutatkoznak.
- A természet ajándék az emberiségnek. Ha nem szipolyozzuk ki, nyugodtan felélhetjük javait, csak időnként áldozatot kell bemutatnunk Manitunak.

3. Kitioni Zénón, a sztoikus filozófia megalapítója ifjúkorában kereskedelemmel foglalkozott. Egy ízben hajótörést szenvedett Athén partjainál. A városban megismerkedett a filozófiával, ami megváltoztatta az életét. Később erre így emlékezett: „Sose volt még olyan szerencsés utazásom, mint amikor hajótörést szenvedtem.” Mire utal ez a különös megállapítás?

- Zénón *Philosophia fatalis* című írására, amelyben azt fejtegeti, hogy az ember csak akkor képes megváltozni, ha a balszerencse vagy sorscsapás megtorpanásra készíti. Követői ezért, mesterükhöz hasonlóan, a tengerbe szórták vagyonukat.
- A fiatal Zénón lelkileg nem tudta feldolgozni a hajótöréssel járó hatalmas anyagi kárt, s hogy enyhítsen fájdalmán, ezzel csapta be magát.
- Látszólag ugyan nagy kár érte, de végül így talált rá a filozófia útjára.
- Azért gyanús, hogy ilyet mondott volna, mert az idézett fordítást a Lloyd Biztosítótársaság használta 1967-es reklámkampányában, arra utalva, hogy Zénón volt az első, akinek komoly haszna származott egy hajótörésből.

Írd meg nekünk tippjeidet. A helyes megfejtők között jegyeket sorsolunk ki egy tetszés szerinti programunkra, vagy választhatnak egyet Fortuna füzetek közül.

Novemberi kvízünk helyes válaszai a következők: 1. c, 2. b, 3. b